

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Direktivforslag om forbrugernes kollektive interesser KOM (2018) 184 final

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har den 26. april 2018 fremsat forslag om adgang til indbringelse af sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF. Forslaget er den del af Kommissionens pakke "En ny aftale for forbrugerne" ("New Deal for Consumers"), som har til hensigt at sikre bedre håndhævelse og modernisere EU's forbrugerbeskyttelsesregler. Pakken indeholder desuden et forslag om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/6/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU for så vidt angår bedre håndhævelse og modernisering af EU's forbrugerbeskyttelsesregler, KOM (2018) 185 final (herefter ændringsdirektivet).

Forslaget er fremsat med henblik på at skabe et robust og effektivt håndhævelsessystem, der sikrer borgerne tilstrækkelige retsmidler. Det gælder især overtrædelser ved vildledende reklamer eller urimelige kontraktvilkår i en række forskellige økonomiske sektorer, hvor overtrædelser ifølge Europa-Kommissionen påvirker tusinder af forbrugere på tværs af grænser, hvor en række medlemsstater ikke har særligt kollektive retsmidler til opnåelse af genopretning (fx kompensationer).

Forslaget tager sigte på følgende:

- At godkendte organer/organisationer skal kunne udpeges til at indbringe kollektive søgsmål til varetagelse forbrugernes kollektive interesser.*
- At det skal være muligt at opnå en afgørelse, der fører til genopretning for forbrugeren, herunder kompensation.*
- At udvide anvendelsesområdet betragteligt i forhold til det eksisterende forbudsdirektiv til 59 EU-retsakter.*
- At der kan træffes midlertidige eller endelige foranstaltninger om at bringe en erhvervsdrivendes praksis til ophør eller forbyde den, hvis den anses for at udgøre en overtrædelse af lovgivningen.*

Det forventes, at forslaget vil medføre mindre statsfinansielle konsekvenser, da forslaget bl.a. lægger op til, at medlemsstaterne skal sikre, at sagsomkostningerne ikke udgør en økonomisk hindring for de godkendte organisationer, fx ved at medlemsstaterne kan stille offentlige midler til rådighed for organisationerne.

Såfremt Forbrugerombudsmanden eller andre offentlige håndhævelsesmyndigheder kan udpeges, kan der muligvis opstå en mindre forøgelse af ressourceforbruget hos håndhævelsesmyndighederne, hvis direktivet medfører en øget sagsmængde eller en udvidet opgaveportefølje.

Forslaget vil ikke føre til nye reguleringsmæssige byrder for erhvervslivet.

Forslaget ventes at medføre en stærkere håndhævelse af forbrugerreglerne bredt i EU og dermed mere ensartede spilleregler for virksomheder og forbrugere. Mere ensartet regulering og håndhævelse af forbrugerreglerne vil sikre mere lige konkurrencevilkår og færre barrierer for handel, hvilket kan give anledning til positive erhvervsøkonomiske gevinster for danske virksomheder og forbrugere.

Regeringen er generelt positiv over for forslaget, men lægger vægt på, at medlemsstaterne selv kan beslutte, hvilke organisationer og organer, private eller offentlige, der kan udpeges til at få tildelt søgsmålskompetencen, således at uafhængige offentlige myndigheder så som Forbrugerombudsmanden fortsat vil have søgsmålskompetence. Desuden er regeringen betænkelig ved, at kompensation fra sager, hvor forbrugeren har lidt små tab, skal gå til offentlige formål, der tjener forbrugernes interesser. Regeringen er af den opfattelse, at det må være op til hver enkelt medlemsstat selv at beslutte, om en kompensation skal fordeles til andre end de forbrugere, der har lidt et tab, og i givet fald til hvad kompensationen skal fordeles.

2. Baggrund

Direktivet om søgsmål med påstand om forbud blev først vedtaget i 1998 og sidenhen kodificeret ved forbudsdirektivet (2009/22/EF). Formålet med direktivet var at gøre det muligt for forbrugerorganisationer og uafhængige offentlige organer at blive udpeget af medlemsstaterne til at indbringe sager for at bringe erhvervsdrivendes nationale og grænseoverskridende overtrædelser af EU's forbrugerlovgivning til ophør.

Kommissionen konkluderede i to rapporter fra henholdsvis 2008¹ og 2012², at proceduren for at opnå pålæg eller forbud ikke var blevet anvendt til ful-

---

¹ Beretning fra Kommissionen om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF om søgsmål med påstand om forbud på området om beskyttelse af forbrugernes interesser (KOM ((2008) 756 final).

de i forbindelse med nationale overtrædelser, og at direktivet var ikke tilstrækkeligt effektivt i forhold til at stoppe grænseoverskridende overtrædelser. Dette skyldes blandt andet organisationers manglende økonomiske midler og ekspertise i procedurer i forskellige medlemsstater. I rapporten fra 2012 konkluderede Kommissionen, at pålæg og forbud var nyttige i forhold til at beskytte forbrugernes interesser, men Kommissionen så et rum for forbedring særligt for så vidt angår relativt høje omkostninger ved sagsanlæg og processernes varighed.

Den 12. maj 2016 igangsatte Kommissionen en offentlig høring, der vedrørte et fitness check (REFIT) af EU's forbruger- og markedsføringslovgivning. Gennemgangen omfattede seks direktiver³, og formålet var at vurdere, om disse direktiver virker efter hensigten og ikke medfører utilsigtede konsekvenser.

Forslag til *direktivet om forbrugernes kollektive interesser*, er en opfølgning på fitness checket, som blev offentliggjort den 23. maj 2017.

Kommissionen konkluderede i fitness checket, at forbudsdirektivet (2009/22/EF) havde betydelige mangler, men at direktivet er nødvendigt for at sikre håndhævelse af forbrugerlovgivningen. Kommissionen konkluderede, at direktivet kan gøres mere effektivt ved fx yderligere harmonisering af procedure og ved at udvide direktivets anvendelsesområde til at omfatte flere EU-retsakter.

Kommissionen ønsker – i lyset af flere eksempler på grænseoverskridende overtrædelser af EU's forbrugerregulering, som fx bilproducenters snyd med emissioner og masseaflysninger af flyafgange – at civilretlig håndhævelse skal ses som et supplement til den offentligretlige håndhævelse, som sker gennem CPC-forordningen⁴. Dette skyldes, at offentligretlig håndhævelse begrænser ulovlig adfærd, mens civilretlig håndhævelse har fokus på individuelle retsmidler til forbrugere, eksempelvis økonomisk erstatning.

Kommissionen har ved KOM (2018) 184 af 11. april 2018 fremsendt forslag om adgang til indbringelse af sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF. Forslaget

---

² Beretning om anvendelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området om beskyttelse af forbrugernes interesser (KOM (2012) 635 final).

³ Direktivet om urimelig handelspraksis (2005/29/EF), Direktivet om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer (98/6/EF), Direktivet for vildledende og sammenlignende reklame (2006/114/EF), Direktivet om søgsmål med påstand om forbud på området for beskyttelse af forbrugernes interesser (2009/22/EF), Direktivet om forbruger køb (1999/44/EF) og Direktivet om urimelige kontraktregler (93/13/EØF).

⁴ Forordningen om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse.

er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 26. april 2018. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og 169 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget er en del af Kommissionens pakke ”En ny aftale for forbrugerne” (“New Deal for Consumers”) fra den 11. april 2018. Pakken indeholder desuden et forslag om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993, Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 98/6/EF, Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2005/29/EF og Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2011/83/EU for så vidt angår bedre håndhævelse og modernisering af EU’s forbrugerbeskyttelsesregler, KOM (2018) 185 final.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at sikre bedre håndhævelse af EU’s forbrugerlovgivning ved bl.a. at indføre regler om, at godkendte organisationer og organer skal kunne forhåndsudpeges til at rejse sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser.

I det følgende gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

Det foreslåede direktiv består af 22 bestemmelser, inddelt i 3 kapitler med følgende indhold:

3.1 Genstand, anvendelsesområde og definitioner

Det foreslåede direktiv fastsætter regler, der gør det muligt for godkendte organisationer/organer at rejse sager med henblik på at beskytte forbrugernes kollektive interesser, samtidig med, at der sikres passende garantier for at undgå misbrug af adgangen til at rejse sager.

Kommissionens forslag finder anvendelse for sager om erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er opført i et bilag til direktivet, og hvor der er tale om, at adfærden skader eller kan skade forbrugernes kollektive interesser. Bilaget omfatter 59 EU-retsakter, der bl.a. vedrører forbruger- og markedsføringsregler, finansielle tjenesteydelser, energi, telekommunikation, sundhed og miljø.

Forslaget finder anvendelse ved nationale og grænseoverskridende overtrædelser, herunder overtrædelser, der er ophørt inden sagen til varetagelse af forbrugerinteresser blev indledt, eller inden den blev afsluttet.

Anvendelsesområdet omfatter således erhvervsdrivendes overtrædelser af alle de 59 EU-retsakter i en række forskellige sektorer såsom finansielle tjenesteydelser, energi, telekommunikation, sundhed og miljø. Anvendelsesområdet omfatter navnlig de EU-retsakter, der er omfattet af det nuvæ-

rende forbudsdirektiv, og det er tilpasset anvendelsesområdet for CPC-forordning (EU) 2017/2394.

Direktivforslaget påvirker ikke reglerne om aftaleretlige og ikke-aftaleretlige retsmidler, som er til rådighed for forbrugerne i forbindelse med sådanne overtrædelser af EU-retten eller national lovgivning.

Direktivforslaget berører heller ikke EU-reglerne om international privatret, herunder reglerne om værneting og lovvalg.

3.2 Søgsmålskompetence for kvalificerede enheder

Direktivforslaget pålægger medlemsstaterne at sikre, at godkendte organisationer eller organer, som medlemsstaterne på forhånd har udpeget til dette formål og opført på en offentligt tilgængelig liste, har adgang til at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser.

Organisationer eller organer, som forhåndsudpeges, skal være oprettet efter forskrifterne i en medlemsstats lovgivning, skal have en beskyttelsesværdig interesse i at sikre, at de EU-retlige bestemmelser, der er omfattet af direktivet, overholdes og må ikke arbejde med fortjeneste for øje. Navnlig forbrugerorganisationer og uafhængige offentlige organer skal kunne udpeges som godkendte organisationer eller organer.

Udpegning af organisationer eller organer kan desuden ske på ad hoc-basis til en konkret sag til varetagelse af forbrugerinteresser, hvis de ovennævnte udpegningskriterier er opfyldt.

Opfyldelsen af kriterierne berører ikke en retsinstans eller forvaltningsmyndigheds ret til at undersøge, om en organisation eller et organ er berettiget til at handle i forbindelse med en konkret sag.

Medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om, hvilke af de foranstaltninger, der er omfattet af direktivet, der kan søges opnået af de enkelte godkendte organisationer eller organer.

Direktivforslaget stiller krav om, at godkendte organisationer eller organer på et tidligt tidspunkt i sagen utvetydigt oplyser, hvorfra de midler, der anvendes til støtte for sagen og til aktiviteter generelt, hidrører. Såfremt en sag finansieres af tredjemand, skal medlemsstaterne sikre den fornødne uafhængighed af tredjemand.

Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne skal sikre, at omkostningerne ved sagerne ikke udgør en økonomisk hindring for, at de godkendte organisationer eller organer kan udøve deres ret til at søge at opnå de foranstaltninger, der er omfattet af direktivet.

Medlemsstaterne skal desuden sikre, at i de tilfælde, hvor godkendte organisationer eller organer skal informere de berørte forbrugere om verserende sager, kan den erhvervsdrivende, der ikke får medhold i en konkret sag, tilpligtes at betale omkostningerne, der er forbundet med at informere forbrugerne.

3.3 Sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser

Det foreslås, at godkendte organisationer og organer skal have adgang til at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser for nationale retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder, forudsat at der er en direkte forbindelse mellem organisationens/organets hovedformål og de rettigheder, som hævdes at være blevet overtrådt.

Forslaget fastsætter, at de godkendte organisationer og organer skal kunne opnå følgende foranstaltninger i en sag, hvor forbrugerinteresser varetages: påbud, pålæg og foranstaltninger med henblik på at fjerne de fortsatte virkninger af en overtrædelse, herunder afgørelser med henblik på opnåelse af genopretning, fx kompensation.

De godkendte organisationer og organer skal ikke indhente samtykke fra de enkelte berørte forbrugere eller fremlægge dokumentation for et faktisk tab eller en faktisk skade på de berørte forbrugeres vegne eller for den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse for at opnå en afgørelse om pålæg.

3.4 Foranstaltninger til genopretning (kompensation, afhjælpning, omlevering, afslag, ophævelse af aftalen eller tilbagebetaling af den betalte pris)

I tilknytning til sager om genopretning skal medlemsstaterne sikre, at godkendte organisationer eller organer er berettiget til at rejse sager med henblik på at opnå en afgørelse, der kan fuldbyrdes, og hvorved den erhvervsdrivende tilpligtes enten at yde kompensation, afhjælpning eller udskiftning, give et forholdsmæssigt afslag, ophæve kontrakten eller tilbagebetale den betalte pris. I tilknytning til sager om genopretning kan medlemsstaterne kræve, at berørte forbrugere skal tilslutte sig sagen, inden der kan træffes en retskonstaterende afgørelse eller en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning.

Ifølge direktivforslaget skal medlemsstaterne bl.a. sikre, at en kompensation skal gå til et offentligt formål, der tjener forbrugernes kollektive interesser, i tilfælde, hvor forbrugerne har lidt små tab, og det ville være uforholdsmæssigt at fordele kompensationen mellem dem.

3.5 Forlig

Det fremgår af direktivforslaget, at medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om, at en godkendt organisation eller et godkendt organ og en

erhvervsdrivende, der har indgået forlig vedrørende genopretning til de berørte forbrugere af en angivelig ulovlig praksis, som den erhvervsdrivende har fulgt, i fællesskab kan anmode en forvaltningsmyndighed eller retsinstant om at godkende forliget.

Forslaget indeholder regler om, at medlemsstaterne skal sikre, at retsinstanten eller forvaltningsmyndigheden under en sag kan opfordre den godkendte organisation eller det godkendte organ og den erhvervsdrivende til at indgå forlig om genopretning inden for en rimelig frist.

Forlig efterprøves af retsinstanten eller forvaltningsmyndigheden, som vurderer forligets lovlighed og rimelighed under hensyn til alle parter rettigheder og interesser.

De enkelte berørte forbrugere skal have mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af forliget.

3.6 Oplysning om sager til varetagelse af forbrugerinteresser

Det foreslås, at en erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, for egen regning skal informere alle de berørte forbrugere om de endelige afgørelser, hvori foranstaltninger fastsættes, og om godkendte forlig.

Informationen skal gives ved brug af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder og inden for de fastsatte frister, herunder eventuelt ved at underrette alle berørte forbrugere individuelt. Oplysningerne kan fx gives på den erhvervsdrivendes websted, sociale medier, elektroniske markedspladser eller i almindeligt læste aviser, navnlig dem, der udelukkende distribueres elektronisk. Forbrugerne bør om muligt informeres individuelt via elektroniske breve eller papirbreve. Oplysningerne bør på anmodning gives i et format, der er tilgængeligt for handicappede personer.

Oplysningerne skal gives på et forståeligt sprog og indeholde en forklaring om sagens genstand, dens retsvirkninger og, hvis det er relevant, de efterfølgende skridt, de berørte forbrugere skal tage (fx for at få kompensation).

Formålet er at sikre, at sagerne munder ud i et for forbrugerne tilfredsstillende resultat. Herudover er de omdømmemæssige risici ved at udbrede kendskabet til overtrædelsen også vigtig for at afskrække erhvervsdrivende fra at tilsidesætte forbrugernes rettigheder.

3.7 Endelige afgørelses virkning for andre sager

Medlemsstaterne skal ifølge forslaget sikre, at en overtrædelse, der er fastslået i en endelig afgørelse truffet af en forvaltningsmyndighed eller

retsinstans, anses for uomtvisteligt at fastslå, at der foreligger en overtrædelse med henblik på andre nationale sager for samme overtrædelse.

Desuden skal en tilsvarende endelig afgørelse truffet i en anden medlemsstat betragtes som en afkræftelig formodning om, at der foreligger en overtrædelse, når sagen indbringes ved nationale retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.

3.8 Afbrydelse eller foreløbig afbrydelse af forældelse

Det foreslås, at medlemsstaterne skal sikre, at indbringelse af sager til varetagelse af forbrugerinteresser medfører, at evt. forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de berørte forbrugere.

3.9 Fremme af sagsbehandlingen

Det foreslås, at medlemsstaterne skal sikre, at sager til varetagelse af forbrugerinteresser, behandles hurtigst muligt, og at sager om påbud skal behandles ved brug af en hasteprocedure. Formålet er at forhindre al eller yderligere skade på grund af overtrædelsen.

3.10 Beviser

Ifølge direktivforslaget skal medlemsstaterne sikre, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden på anmodning af en godkendt organisation eller et godkendt organ, der har fremlagt rimeligt tilgængelige kendsgerninger og beviser, som er tilstrækkelige til at indlede sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, og har henvist til yderligere dokumentation, som den erhvervsdrivende råder over, kan kræve, at den erhvervsdrivende fremlægger denne dokumentation, som er omfattet af gældende EU-regler og nationale regler om fortrolighed.

3.11 Sanktioner

Det foreslås, at medlemsstaterne skal fastsætte bestemmelser om sanktioner for manglende overholdelse af endelige afgørelser. Sanktionerne skal være effektive, forholdsmæssige og have afskrækkende virkning. Det skal være muligt at idømme bødestraf. Når medlemsstaterne tager stilling til fordelingen af indtægterne fra bøder, skal de tage hensyn til forbrugernes kollektive interesser.

3.12 Sager til varetagelse af forbrugerinteresser på tværs af grænserne

For effektivt at bekæmpe overtrædelser med virkninger på tværs af grænserne bør der sikres gensidig anerkendelse af de godkendte organisationer/organer, der er udpeget på forhånd af en medlemsstat, og som har kompetence til at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser i en anden medlemsstat.

Kommissionens forslag indeholder regler om, at medlemsstaterne skal sikre, at enhver godkendt organisation/ethvert godkendt organ, der er udpeget på forhånd i en medlemsstat, kan indbringe sagen for en retsin- stans eller en forvaltningsmyndighed i en anden medlemsstat.

Det foreslås også, at hvis en overtrædelse berører eller sandsynligvis vil berøre forbrugere fra forskellige medlemsstater, kan sagen indbringes for den kompetente retsin- stans eller forvaltningsmyndighed i en medlemsstat af godkendte organisationer/organer fra forskellige medlemsstater, der handler i fællesskab eller er repræsenteret af en enkelt godkendt organisa- tion/et enkelt godkendt organ.

Endvidere foreslås det, at medlemsstaterne skal meddele Kommissionen om de på forhånd udpegede godkendte organisationer og organers navn og formål. Det foreslås, at Kommissionen offentliggør oplysningerne og holder dem ajourført.

Hvis en medlemsstat eller Kommissionen sår tvivl om, hvorvidt en god- kendt organisation eller et godkendt organ opfylder de kriterier, der er fastsat for at blive godkendt, foreslås det, at den medlemsstat, som udpe- gede organisationen/organet, undersøger sagen. Om nødvendigt skal medlemsstaten inddrage godkendelsen, hvis et eller flere kriterier ikke er opfyldt.

3.13 Afsluttende bestemmelser om ophævelse, kontrol og evaluering, gennemførelse, overgangsbestemmelser, ikrafttrædelse og adressater

Endelig indeholder direktivforslaget regler om ophævelse af det gælden- de forbudsdirektiv 2009/22/EF, om kontrol og evaluering af det foreslåe- de direktiv samt regler om gennemførelse, overgangsbestemmelser, ikrafttrædelse og adressater.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedu- re (TEUF art. 294) medlovgiver.

Sagen behandles i Europa-Parlamentets retsudvalg (JURI-udvalget). Det er endnu ikke fastlagt, om udvalget for Indre Marked og Forbrugerbe- skyttelse (IMCO) også skal behandle forslaget. Der er endnu ikke udpe- get en ordfører for forslaget, og der foreligger ikke en udtalelse om for- slaget.

5. Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- princippet. For at sikre en sammenhængende håndhævelse af forbruger- lovgivningen i hele EU og håndtering af overtrædelser af EU's forbruger- lovgivning, deler regeringen Kommissions holdning om nødvendigheden

for håndhævelsen af EU's forbrugerrettede regler ved både nationale og grænseoverskridende sager. Derudover bygger forslaget på et allerede eksisterende direktiv om søgsmål med påstand om forbud (2009/22/EF).

6. Gældende dansk ret

6.1 Forbudsloven

Det overordnede formål med forbudsdirektivet er at koordinere medlemsstaternes love og administrative bestemmelser for at sikre det indre markeds funktion gennem en mere effektiv beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. Myndigheder og organisationer, der varetager forbrugernes kollektive interesser, fik hermed bedre mulighed for at standse ulovlig grænseoverskridende praksis i strid med forbrugerbeskyttende direktiver, og dermed sikre en mere effektiv håndhævelse af lovgivningen. Det skal således ikke være muligt for en erhvervsdrivende at unddrage sig håndhævelse af reglerne ved at flytte udgangspunktet for sine aktiviteter fra en medlemsstat til en anden medlemsstat.

Anlægger en myndighed en forbudssag i en anden medlemsstat, er det denne medlemsstats retsmidler og retspleje, der stilles til rådighed for nedlægelse af forbud og håndhævelsen af disse.

Forbudsdirektivet kræver som minimum, at hver medlemsstat udpeger en domstol eller administrativ myndighed, der har kompetence til hurtigst muligt at kræve, at overtrædelse af direktiverne i bilaget til forbudsdirektivet, som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret, bringes til ophør. Medlemsstaterne skal samtidig anerkende, at de myndigheder og organisationer, der er udpeget af andre medlemsstater, er kompetente til at indlede søgsmål efter forbudsdirektivet ved en domstol eller en administrativ myndighed (godkendte organer). Efter forbudsdirektivet kan medlemsstaterne vælge, om uafhængige offentlige myndigheder og/eller private organisationer skal have søgsmålskompetence.

Forbudsdirektivet er som nævnt gennemført ved lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser. Loven omfatter alene overtrædelser af de i bilag I til forbudsdirektivet anførte direktiver. Siden det oprindelige direktiv blev vedtaget i 1998, er der føjet 5 direktiver til bilag I til direktivet. Endvidere er anvendelsesområdet begrænset til handlinger, der har virkning i en anden medlemsstat end den, hvorfra handlingen udgår, og loven omfatter alene handlinger, der strider mod forbrugernes kollektive interesser.

Forbudsloven giver de godkendte organer, som andre medlemsstater har udpeget i henhold til direktivet, kompetence til at anlægge sager ved danske domstole. At en myndighed eller organisation er optaget på listen medfører, at domstolene skal anerkende, at myndigheden eller organisationen kan

varetage kollektive forbrugerinteresser. Domstolene har ret til at undersøge, om godkendte organer ud fra deres formål og virke er berettiget til at indbringe den konkrete sag, ligesom domstolene kan tage stilling til, om sagen vedrører beskyttelse af kollektive forbrugerinteresser eller en akkumulering af flere enkeltpersoners individuelle interesser.

Endvidere bemyndiger loven erhvervsministeren til at udpege de danske myndigheder og organisationer, som kan anlægge søgsmål i andre medlemsstater over for udenlandske virksomheders ulovlige praksis i Danmark. I Danmark er Forbrugerombudsmanden, Lægemiddelstyrelsen og Radio- og TV-Nævnet udpeget som myndigheder, der kan anlægge søgsmål i andre medlemsstater. Dette skyldes, at Lægemiddelstyrelsen fører tilsyn med den direktivbestemte lovgivning om humanmedicin, Radio- og TV-Nævnet med tv-radiodirektivet, og Forbrugerombudsmanden fører som led i sit generelle markedsføringstilsyn tilsyn med de øvrige direktiver.

Hverken Lægemiddelstyrelsen, Radio- og TV-Nævnet eller Forbrugerombudsmanden har anvendt muligheden for at anlægge søgsmål i andre medlemsstater over for udenlandske virksomheders ulovlige praksis i Danmark.

For så vidt angår Forbrugerombudsmanden skyldes dette især, at grænseoverskridende sager behandles efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse ("forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde").

Det følger af forbudsloven, at retssager mod danske virksomheder anlægges efter retsplejelovens almindelige regler. Dette medfører bl.a., at sagerne som udgangspunkt anlægges ved byretten ved sagsøgtes hjemting. Sagerne kan efter de almindelige regler i retsplejeloven henvises til behandling i landsretterne eller Sø- og Handelsretten i København.

Direktivet kræver, at der hurtigst muligt kan nedlægges forbud mod overtrædelserne. Det følger derfor af forbudsloven, at fogedretterne kan nedlægge foreløbige forbud, såfremt der er fare for, at formålet med et forbud forspildes, hvis sagen skal afvente en almindelig dom. Efter retsplejelovens § 642 kan der nedlægges fogedforbud, såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, at de handlinger, der søges forbudt, strider mod rekvirentens ret, at rekviritus vil foretage de handlinger, der søges forbudt, og at formålet vil forspildes, såfremt rekvirenten henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelig rettergang.

Loven fastsætter betingelserne for at kunne nedlægge foreløbigt forbud, og reglerne i retsplejelovens § 642, hvorefter det bl.a. kræves, at handlingen

skal stride mod rekvirentens ret, finder således ikke anvendelse på sager anlagt i medfør af lovforslaget.

Forsætlige overtrædelser af en dom, hvorved det er pålagt en virksomhed at undlade en handling i medfør af § 3, stk. 1, kan efter retsplejelovens § 535, stk. 1 og 2, straffes med bøde eller hæfte. Tilsidesættelse af en pligt til at undlade en handling kan straffes, hver gang der foreligger en særskilt tilsidesættelse af dommen. Overtrædelser håndhæves ved privat påtale. Det er således det godkendte organ, der har fået forbudt en handling, der kan anlægge sag med påstand om straf, ligesom det påhviler det godkendte organ at dokumentere, at forbuddet er overtrådt.

Som anført ovenfor er formålet med forbudsdirektivet at sikre bedre mulighed for at hindre en ulovlig grænseoverskridende praksis. Dog efterlader direktivets system en række praktiske problemer, når en sag skal anlægges ved en anden medlemsstats domstol, og sagen muligvis skal bedømmes efter en lovgivning, som sagsøger ikke er bekendt med. For at effektivisere samarbejdet giver forbudsloven derfor erhvervsministeren mulighed for at bemyndige danske myndigheder til at føre sagerne for andre medlemsstaters godkendte organer.

Bemyndigelsen medfører, at offentlige myndigheder vil kunne optræde som mandatar efter de almindelige principper herom på vegne af udenlandske godkendte organer inden for lovens anvendelsesområde. Fører en dansk myndighed en sag på vegne af en anden medlemsstats godkendte organer, vil myndigheden kunne hæfte for eventuelle sagsomkostninger, men normalt ikke for et eventuelt erstatningskrav.

6.2 Gruppesøgsmål

Retsplejeloven indeholder regler om gruppesøgsmål, hvorefter ensartede krav, som fremsættes på vegne af flere personer, under nærmere angivne betingelser kan behandles under et gruppesøgsmål efter reglerne i retsplejelovens kapitel 23 a.

Det er retten, der på baggrund af stævningens indhold og eventuelle yderligere oplysninger træffer beslutning om gruppesøgsmålets godkendelse, herunder om de omhandlende krav kan betegnes som ensartede, dvs. navnlig om kravene udspringer af samme faktiske omstændigheder, og om de har samme retlige grundlag. Det er således rettens vurdering, om de fremsatte krav er tilstrækkelige ensartede til, at gruppesøgsmål vil være en hensigtsmæssig procesform.

Et gruppesøgsmål føres af en grupperepræsentant på gruppens vegne. Udgangspunktet er, at et medlem, en forening, privat institution eller anden sammenslutning, når søgsmålet falder inden for rammerne af sammenslutningens formål, kan udpeges som grupperepræsentant. Derudover

kan en offentlig myndighed, der ved lov er bemyndiget til det, udpeges som grupperepræsentant.

Grupperepræsentanten skal være i stand til at varetage gruppemedlemmernes interesser under sagen. Heri ligger navnlig, at grupperepræsentanten har en sådan økonomisk eller ideel interesse i sagen, at grupperepræsentanten kan forventes at have den fornødne motivation til at fremme gruppemedlemmernes interesser under sagen.

Gruppesøgsmål kan enten føres efter tilmeldingsmodellen (*opt in-gruppesøgsmål*) eller frameldingsmodellen (*opt out-gruppesøgsmål*).

Kredsen af gruppemedlemmer fastlægges som udgangspunktet efter tilmeldingsmodellen, hvor retten efter retsplejelovens § 254 e, stk. 6, fastsætter en frist for skriftlig tilmelding. Retten kan undtagelsesvis tillade tilmelding efter fristens udløb, hvis særlige grunde taler for.

Gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen kan kun føres af offentlige myndigheder, jf. retsplejelovens § 254 e, stk. 8, jf. § 254 c, stk. 2, bl.a. fordi offentlige myndigheder er underlagt et almindeligt saglighedskrav, som vil gælde, når den pågældende myndighed skal tage stilling til, om der er grundlag for at anlægge et gruppesøgsmål.

6.3 Retsforlig

I medfør af retsplejelovens § 336 a har parterne pligt til at undersøge muligheden for en forligsmæssig løsning også forud for sagens anlæg. Det følger endvidere af retsplejelovens § 254 h, at forlig, som grupperepræsentanten indgår om krav, der er omfattet af gruppesøgsmålet, opnår gyldighed, når forliget er godkendt af retten.

Retten godkender forliget, medmindre der ved forliget sker usaglig forskelsbehandling af gruppemedlemmer eller forliget i øvrigt er åbenbart urimeligt.

6.4 Forældelse

Efter forældelseslovens § 16, stk. 1, afbrydes forældelsen, når fordringshaveren foretager retslige skridt mod skyldneren med henblik på at erhverve f.eks. en dom, der fastslår fordringens eksistens og størrelse, og forfølger disse skridt inden for rimelig tid.

Indlevering af en stævning, der afvises, inden gruppesøgsmålet er godkendt, medfører, at forældelsen midlertidigt afbrydes for de gruppemedlemmer, som ikke har frameldt eller har tilmeldt sig gruppesøgsmålet, jf. forældelseslovens § 20, stk. 1, jf. § 16. Det er dog en forudsætning for forældelsens midlertidige afbrydelse, at gruppemedlemmerne i det nye gruppesøgsmål eller sagsøgeren i det individuelle søgsmål kan godtgøre,

at de ville have været omfattet af det gruppesøgsmål, der blev afvist af retten.

6.5 Retskraft af danske eller udenlandske retsafgørelser

En endelig dom afsagt af en dansk domstol i en civil sag har retskraft i forhold til andre sager om det samme spørgsmål mellem samme parter. Dommen vil derfor have den virkning, at en evt. senere sag om det samme spørgsmål mellem de samme parter vil blive afvist, hvis en af parterne nedlægger påstand om det. I forhold til en tredjemand har dommen ikke retskraft, men den kan have en betydelig præjudikatsvirkning i en tilsvarende sag med tredjemanden. Det vil sige, at hvis der ikke under den nye sag fremkommer nye anbringender eller beviser, vil denne sag ofte få samme udfald som den første sag.

Kapitel III i Bruxelles I-forordningen indeholder regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, som er truffet i en anden EU-medlemsstat. Danmark er i kraft af en parallelaftale omfattet af forordningen.

Reglerne om anerkendelse findes i artikel 36-38, mens reglerne om fuldbyrdelse findes i artikel 39-44. Reglerne om afslag på anerkendelse findes i artikel 45, mens reglerne om afslag på fuldbyrdelse findes i artikel 46-51. Endelig indeholder artikel 52-57 fælles bestemmelser for anerkendelse og fuldbyrdelse.

Retsafgørelser truffet i en anden medlemsstat anerkendes uden videre, dvs. at afgørelsen har retskraft, uden at anerkendelsesstaten prøver den dømmende rets kompetence og sagens realitet. Bestrides det, at afgørelsen skal anerkendes, kan retten i anerkendelsesstaten prøve, om der foreligger grunde til at nægte anerkendelsen, jf. nedenfor. Retten kan derimod ikke prøve sagens realitet, dvs. om afgørelsen materielt er rigtig. Anerkendelsen indebærer, at retsafgørelsen tillægges retskraft, hvilket bl.a. medfører, at retsafgørelsen skal lægges til grund i andre retssager, og at en ny retssag om samme spørgsmål mellem de samme parter ikke kan anlægges.

Bestrides det, at afgørelsen skal anerkendes, kan en berettiget part i forbindelse med afgørelsens fuldbyrdelse få rettens afgørelse af, om retsafgørelsen skal anerkendes.

6.6 Edition

Retten kan i medfør af retsplejelovens § 298, efter begæring af en part i sagen, pålægge modparten at fremlægge dokumenter, der er undergivet modpartens rådighed, hvis disse dokumenter indeholder noget, som parten vil anvende som bevis. Editionspligten forudsætter, at de kendsgerninger, som er angivet som bevistema, har betydning for bedømmelsen af

de påberåbte anbringender, og at dokumenterne må antages at ville kunne give oplysninger om disse kendsgerninger, jf. retsplejelovens § 300.

Editionspligten kan ligeledes finde anvendelse på tredjemand, der ikke er part i sagen, jf. retsplejelovens § 299.

6.7 Sagsomkostninger, sikkerhedsstillelse og fri proces

Retten kan bestemme, at tilmelding til et gruppesøgsmål skal være betinget af, at gruppemedlemmet stiller en af retten fastsat sikkerhed for sagsomkostninger, medmindre gruppemedlemmet har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved sagen, eller gruppesøgsmålet opfylder betingelserne for fri proces efter retsplejelovens §§ 327-329, og gruppemedlemmet opfylder de økonomiske betingelser efter lovens § 325.

Der bør ifølge pkt. 3.6.1 og 3.6.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 41 af 10. oktober 2006 kun stilles krav om sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger, hvis gruppemedlemmets krav har en vis størrelse. Hvis kravet er beskedent, bør der således ikke stilles krav om sikkerhedsstillelse. Endvidere bør gruppemedlemmer, der opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, være fritaget for at stille sikkerhed for sagsomkostninger, hvis gruppesøgsmålet opfylder de indholdsmæssige betingelser for fri proces.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Eftersom forslaget ophæver det eksisterende forbudsdirektiv og introducerer nye regler, forventes direktivet at få lovgivningsmæssige konsekvenser, herunder i forhold til ændring af forbudsloven.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Det forventes, at forslaget kan medføre mindre statsfinansielle konsekvenser, da forslaget bl.a. lægger op til, at medlemsstaterne skal sikre, at sagsomkostningerne ikke udgør en økonomisk hindring for de godkendte organisationer, samt at medlemsstaterne for at opfylde denne betingelse fx kan stille offentlige midler til rådighed for organisationerne.

Såfremt Forbrugerombudsmanden eller andre offentlige håndhævelsesmyndigheder kan udpeges som godkendt organisation eller organ, kan der muligvis opstå en mindre forøgelse af ressourceforbruget hos håndhævelsesmyndighederne, hvis direktivet medfører en øget sagsmængde eller en udvidet opgaveportefølje.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det forventes, at forslaget vil føre til mere lige konkurrencevilkår for virksomheder og derved skabe mere velfungerende markeder. Øget konkurrence og handel på tværs af grænserne vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Det kommende forslag kan desuden være med til at skabe øget tillid hos forbrugerne, da forbrugerne sikres bedre beskyttelse, når de handler online.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke føre til nye reguleringsmæssige byrder for erhvervslivet. Forslaget ventes at medføre en stærkere håndhævelse i EU og dermed mere ensrettede spilleregler for virksomheder. Det vil alt andet lige styrke en lige konkurrence mellem virksomheder, hvilket kan give anledning til positive erhvervsøkonomiske gevinster for danske virksomheder.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Indholdet i forslaget forventes at give bedre beskyttelse af forbrugernes rettigheder og mere lige konkurrencevilkår for virksomhederne på tværs af EU.

8. Høring

Europa-Kommissionens forslag blev sendt i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål den 12. april 2018 med frist for høringssvar den 20. april 2018.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Erhverv (DE), Dansk Industri (DI), FDIH, Finans Danmark, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet TÆNK, Forsikring & Pension (F&P) og Landbrug & Fødevarer.

Generelle bemærkninger

DE, DI, Finans Danmark, F&P, FDIH og Forbrugerombudsmanden er generelt skeptiske over for forslaget, idet det vil give mulighed for civilretlige krav med hjemmel i offentligretlige overtrædelser, uanset om der samtidig foreligger en erstatnings- eller aftaleretlig overtrædelse.

DI kan principielt støtte ideen om, at der indføres fælles minimumsregler for gruppesøgsmål, men DI mener, at de foreslåede regler vil ændre balancen i de nuværende danske regler på en u hensigtsmæssig måde, som vil forringe retssikkerheden for de erhvervsdrivende og øge risikoen for usaglige sagsanlæg. DI henviser bl.a. til Justitsministeriets redegørelse om erfaringerne med de danske regler om søgsmål, der konkluderer, at de danske regler fungerer.

Finans Danmark, F&P og DE finder ligeledes, at de eksisterende regler om gruppesøgsmål i Danmark fungerer og har den rette balance i hensynet til forbrugere og erhvervslivet. Finans Danmark, DE og FDIH ser ikke et be-

hov for, at det offentligretlige håndhævelsessystem suppleres med et privat håndhævelsessystem.

Forbrugerombudsmanden har ved en høring til Kommissionen i oktober 2017 tilkendegivet, at det eksisterende forbudsdirektiv, der har det samme materielle dækningsområde som forordningen om forbrugerbeskyttelse (CPC-forordningen), har mistet sin praktiske betydning og i øvrigt ikke har været anvendt i hele direktivets levetid. Forbrugerombudsmanden finder derfor ikke behov for at revitalisere forbudsdirektivet, men at en styrket håndhævelse af forbrugerlovgivningen burde ske inden for rammerne af CPC-forordningen.

Forbrugerrådet Tænk mener, at det er et problem, at Kommissionen ikke foreslår, at der skal indføres en generel adgang til gruppesøgsmål i alle lande. Forbrugerrådet Tænk finder det i midlertidigt positivt, at der foreslås adgang til gruppesøgsmål om erstatning i forbindelse med forbud mod en bestemt handlemåde. Dog finder Forbrugerrådet Tænk det bekymrende, at retssagsprocessen vil være meget tidskrævende, samt at det overlades til medlemsstaterne selv at beslutte, om de vil indføre systemet.

Anvendelsesområde (artikel 2)

DI og DE bemærker, at anvendelsesområdet er meget bredt, hvilket DI og DE mener, øger behovet for retssikkerhedsmæssige garantier imod urimelige gruppesøgsmål. DI er betænkelige ved, at reglerne om fly- og togpassagerers rettigheder inkluderes. Endelig kan DI støtte, at reglerne om gruppesøgsmål ikke ændrer på de materielle krav for at kunne få tilkendt mangelsbeføjelser efter de kontraktretlige regler eller erstatning uden for kontrakt. DI bemærker dog, at der i New Deal også er et forslag om at introducere både kontraktretlige og ikke-kontraktretlige rettigheder til berørte forbrugere.

Udpegning af godkendte organisationer/organer (artikel 4)

DE støtter de kriterier, der lægges til grund for udnævnelse af godkendt organisation og organ. DI støtter, at det indgår som kriterium, at den udpegede organisation eller det udpegede organ skal være non-profit.

Finans Danmark og F&P finder ikke, at andre ud over Forbrugerombudsmanden skal kunne udpeges til at stå for gruppesøgsmål efter opt-out modellen, da Finans Danmark mener, at en evt. udvidelse vil kunne medføre en u hensigtsmæssig incitamentstruktur og dermed kunne svække Forbrugerombudsmandens autoritet. DE finder, at det er vigtigt, at der ikke åbnes op for øget adgang til at anlægge søgsmål efter den såkaldte opt-out model, som ifølge DE kun bør kunne føres af Forbrugerombudsmanden.

Forbrugerombudsmanden udtrykker bekymring for, om Forbrugerombudsmanden efter det ændrede direktiv kan udpeges som godkendt organisati-

on/organ og mener, at medlemsstaterne selv bør have frihed til at bestemme, hvilke organer og myndigheder, der ud fra et samlet hensigtsmæssigheds-synspunkt udstyres med hvilke beføjelser. Herudover er Forbrugerombudsmanden betænkelig ved forslaget element om administrative myndigheds (i Danmark Forbrugerombudsmandens) rolle i forbindelse med søgsmål fra godkendte organisationer i forhold til den foreslåede godkendelsesprocedure for administrative myndigheder om udenretlige forlig mellem en godkendt organisation/organ og en erhvervsdrivende, samt den administrative myndigheds eventuelle pligt til i givet fald at behandle sådanne sager. Forbrugerombudsmanden finder dette betænkeligt særligt set i lyset af Forbrugerombudsmandens prioritetsadgang.

Adgangen til at anlægge gruppesøgsmål (artikel 5 og 6)

DI og DE er meget betænkelige ved, at de foreslåede regler afviger væsentligt fra de danske regler og mangler retssikkerhedsgarantier. DI finder det endvidere uhensigtsmæssigt, at compensation til forbrugere kan gå til almennyttige formål, der generelt kommer forbrugerne til gode. DI finder det ligeledes betænkeligt, at forslaget tilsyneladende ikke indeholder regler om proceduren for hhv. tilmelding (opt-in modellen) og framelding (opt-out modellen), frister herfor mv. og dermed, hvad der afgør, hvem der er omfattet af gruppesøgsmålet. DE finder, at det danske system skal opretholdes, hvor der er en forholdsvis lempelig adgang til gruppesøgsmål, der kræver, at de enkelte deltagere i søgsmålet aktivt tilmelder sig (opt-in), mens det kun er Forbrugerombudsmanden, der kan anlægge de såkaldte opt-out søgsmål.

Finansiering (artikel 7)

DI støtter, at det er et krav for at kunne være grupperepræsentant i en given sag, at repræsentanten kan varetage gruppemedlemmernes interesser under sagen, herunder at grupperepræsentanten råder over tilstrækkelige økonomiske midler. DI er generelt skeptisk over for at tillade grupperepræsentanter, der finansieres af tredjepart, da DI mener, at det øger risikoen for misbrug af gruppesøgsmål til usaglige formål. DE finder det afgørende, at det tydeligt fremgår, hvem der finansierer søgsmålet, at man ikke skal kunne finansiere søgsmål mod sine konkurrenter via en godkendt organisation, og at man ikke skal kunne have indflydelse på de beslutninger, som den godkendte organisation træffer i sagen.

Forlig (artikel 8)

DI bemærker, at retten ikke bør kunne pålægge parterne at indgå et forlig, hvis domstolen pga. gruppemedlemmernes uens krav kun kan lade selve ansvarsspørgsmålet udgøre gruppesøgsmålet, men ikke de individuelle krav.

Oplysninger til gruppemedlemmerne (artikel 9)

DI er imod, at den sagsøgte erhvervsdrivende skal underrette de relevante forbrugere om domstolens afgørelse og om godkendte forlig inden for bestemte tidsfrister, da DI finder, at det er grupperepræsentantens ansvar.

Sagsbehandling (artikel 10 og 12)

DI mener ikke, at medlemslandene skal pålægges en forpligtelse til at opfinde særlige hensigtsmæssige og simplificerede procedurer ift. de individuelle krav, der måtte skulle anlægges efter en endelig afgørelse, der alene fastslår ansvarsspørgsmålet.

Sanktioner (artikel 14)

DI kan ikke støtte, at der ændres på de danske regler om tvangsfuldbyrdelse, dvs. reglerne om hvordan krav kan gennemtvinges eller fuldbyrdes.

Bistand til de godkendte organisationer/organer (artikel 15)

DI er bekymret over forslagets element om, at procesomkostninger ikke må udgøre en finansiel barriere, og at medlemsstaterne skal indføre nødvendige foranstaltninger, fx adgang til juridisk assistance eller adgang til offentlig finansiering, da det efter DI's opfattelse strider mod almindelige retsprincipper og væsentlig øger risikoen for usaglige gruppesøgsmål. DI mener ligeledes, at reglen om, at omkostningerne ved grupperepræsentantens informationer til forbrugere skal kræves godtgjort af den erhvervsdrivende, hvis grupperepræsentanten vinder sagen, er unødvendig, da den erhvervsdrivende alligevel vil skulle betale omkostningerne til modparten.

Grænseoverskridende sager (artikel 16)

DI understreger behovet for, at der fastsættes robuste minimumskriterier i EU for at kunne blive godkendt som organisation eller organ.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter intentionerne om at sikre en bedre integration af det digitale indre marked ved at fjerne de barrierer, der forhindrer forbrugerne i at købe på tværs af grænser og virksomhederne i at sælge på tværs af grænser. Det styrker rammerne for samspillet mellem forbrugere og virksomheder og er med til at skabe velfungerende markeder, vækst og høj forbrugervelfærd.

Det er en dansk prioritet at sikre effektiv håndhævelse af EU's forbrugerregler. For det første er det vigtigt, at forbrugerne er trygge, når de køber varer eller serviceydelser i andre EU-lande. For det andet er det helt centralt for virksomhederne, at der er lige konkurrencevilkår på det indre marked. Det sker kun ved, at alle lande håndhæver de fælles EU-regler ensartet, så de samme regler håndhæves over for såvel danske som over

for andre landes virksomheder. Derfor har regeringen også støttet op om vedtagelsen af forordningen for forbrugerbeskyttelsessamarbejde (CPC-forordningen) fra 2017.

I Danmark håndhæves den forbrugerrelaterede lovgivning af offentlige myndigheder, herunder Forbrugerombudsmanden. Og det er muligt for danske forbrugere at indgå i et gruppesøgsmål, hvor bl.a. Forbrugerombudsmanden kan fungere som grupperepræsentant. Regeringen vil under forhandlingerne lægge vægt på, at medlemsstaterne selv kan beslutte hvilke organisationer og organer, private eller offentlige, der kan udpeges til at få tildelt søgsmålskompetencen, således at uafhængige offentlige myndigheder så som Forbrugerombudsmanden fortsat vil have søgsmålskompetence.

Forslaget lægger op til, at det skal være muligt at opnå en afgørelse, der fører til genopretning for forbrugeren, herunder kompensation. Under forhandlingerne vil regeringen afklare, om forslaget stemmer overens med dansk retspraksis. Derudover er regeringen betænkelig ved forslaget om, at kompensation fra sager, hvor forbrugere har lidt små tab, og hvor det vil være uforholdsmæssigt at fordele kompensationen, skal gå til offentlige formål, der tjener forbrugernes interesser. Regeringen er af den opfattelse, at det må være op til hver enkelt medlemsstat selv at beslutte, om en kompensation skal fordeles til andre end de forbrugere, der har lidt et tab, og i givet fald til hvad kompensationen skal fordeles.

Direktivets anvendelsesområde udvides betragteligt i forhold til det eksisterende forbudsdirektiv med en lang række forbrugerrettede direktiver, herunder også på miljø- og energiområdet, hvilket er områder, der ikke er omfattet af forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejdet (CPC-forordningen) fra 2017. Regeringen er ved at undersøge nærmere, hvilken betydning denne udvidelse har.

Regeringen er fortsat ved at analysere forslaget og en nærmere stillingtagen til forslaget må derfor afventes.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.